

VID VÄGSKÄLET

LENNART SEGERSTRÅLE

Andra upplagan

Borgå 1972. Tryckeri- & Tidnings Ab.

Var och en av oss måste välja sin egen livsväg. — Livets tillväxt och förlopp följer bestämda lagar. Vi kan acceptera eller förkasta dem. Vi kan försöka skapa våra egna. Men valets följder kan vi inte välja, de blir oupplösligt förbundna vid valet av väg. Därför bestämmer det vårt liv. *Livssyn*

Så länge inte någonting genom vårt eget förvällande bringar livsprocessen i olag, fungerar lagarna normalt och betryggar utvecklingen. De sköter s.a.s. sig själv.

I varje cell, i var och en av oss, finns en bestämd växtplan inbyggd. I fröet är fruktens beståndsdelar ren förefintliga. Växtplanen för människan kallas "de beredda gärningarna". Det är betryggande att förbli i livets centrum, varur de växer fram: "Förbliven i mig så skall jag förbliva i eder". Det avser ett oavbrutet beroende av Gud som livets centrum och hans plan med oss och vårt liv.

En del människor säger att de inte kan tro på någon Gud. *Tro*
Vad är då tron till för? Tron börjar där förnuftet slutar — begränsat till det fattbara livets dimension. Men "trons lyd-
nad" leder till upptäckter och följder inför vilka förnuftet
måste böja sig då de representerar en gripbar verklighet.

Den svenske rymdforskaren Lars Block sade i en förstasidesintervju i en ledande Stockholmstidning: "I mina experiment utgår jag ifrån att, likaväl som Gud skapat naturlagarna har han skapat moraliska lagar efter vilka världen och samhället måste fungera. Bryter jag mot dessa lagar med-

för det konsekvenser som jag inte själv kan komma ur. Det leder till ett dilemma- ja en kris- som driver en in i religionen, även om man är medveten om att det kan vara en illusion. Men ju mer jag experimenterar, desto mer övertygad blir jag. Ett fortsatt experimenterande leder — om man själv är ärlig, till en övertygelse att det inte är en illusion”. Erfarenheten av trons realism växer i samma grad som vi lyder samvetets anvisningar. Livet vidgar sig på ett nytt sätt.

De som säger sig inte tro på en Gud kunde göra ett experiment: Söka höra vad samvetet säger om deras personliga liv och motiven som driver dess målsättning. Det betyder i praktiken en självgranskning inför livets moraliska växtlagar: absolut ärlighet, renhet, osjälviskhet och kärlek. De representerar livets sannaste avspegling.

Om vi söker ställa tillrätta det som samvetet visar oss vara fel, klarnar något inom oss. Vi känner att vi befriats från en gåtfull förlamning som bundit oss. Och erfarenheten visar oss anefter att tron på Gud växer i den mån vi följer samvetets anvisningar. Vi upplever att den fungerar. Ingen annan upptäckt i livet kan vara betydelsefullare. Och ingen revolution kan vara mer genomgripande än människans vilja att låta sig förvandlas till Guds medarbetare för en av honom ledd och kontrollerad värld.

Inför framtiden behöver vi en skapande livssyn, som helt behärskar oss, och för vars förverkligande vi får Guds kraft och ledning. För världsutbredningen av denna målsättning behöver vi en kämpande gemenskap och Guds egen strategi.

I tillvaron kämpar ständigt två motsatta krafter om ledarplatsen: å ena sidan min egenvilja eller andras vilja med mig — och, å den andra, Guds vilja som känner planen med mitt liv. Det gör inte jag. Och ingen annan heller. Därför att han är *den ende*, blir möjligheten att med hans hjälp öppna "de beredda gärningarnas port" den största gåva en människa kan få. Den för till livets avsedda mål och mening. Den slutar inte vid det fysiska livets gräns. Människovärdets utveckling kan heller inte betjänas av en mer betryggande instans.

Nedanstående grafiska framställning söker visa den egna viljans och Guds viljas vägar sida vid sida. Liknelsen om den förlorade sonen är illustrativ:

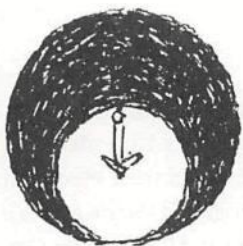
*Egenviljan —
Guds vilja*

*Den förlorade
sonen*

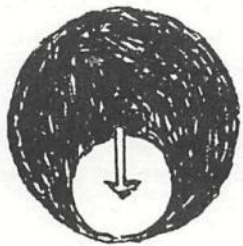
- 1) Han valde vägen bort från hemmet (Gudsberoendet).
- 2) Följden: Han flyttade ut medelpunkten för den dimension Gud erbjudit och tänkt för hans liv. Denna "nya cirkel" hade en kortare radie. Hans självbedrägeri låg i att han förlorade det streckade områdets ljus och motsvarande möjligheter. Det kan också kallas visnande eller — synd.
- 3) Fortsättningen förde honom närmare krisen. Livscirkeln krympte.
- 4) Perspektivets yttersta slutpunkt. Fullt mörker. Full kris.
- 5) Bland "ärtskidorna och svinen" blir han ärlig mot orsakerna till livets misslyckande: han har sökt styra det själv. Krisens välsignelse ligger i att han ångrar sig och beslutar sig att vända om hem för att be om förlåtelse — därför att intet av det som fadern tänkt för hans liv, inträffat.

Den synden visar också bilden vara den största.

1

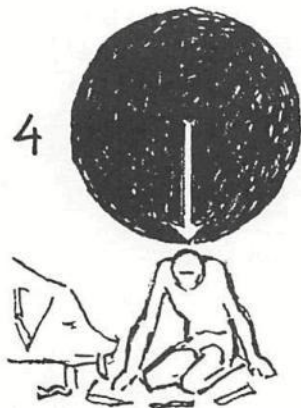
2

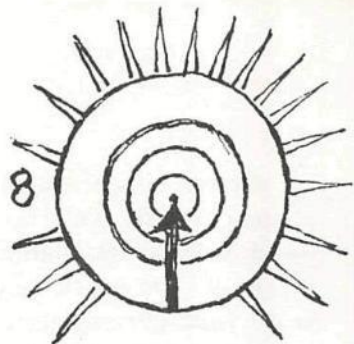
3

4

8

7

6

5

- 6) Barmhjärtigheten i Guds kärlek låg i att "fadern skyndade emot honom" och underlättade hemkomsten.
- 7) Hemma igen, medveten om Guds vilja att återföra honom till den ursprungliga planen för hans liv. Han lyss nu till faderns råd och gör det han säger.
- 8) Om ett hjul ligger i sin axel, kastar det inte. Livets cirkel har *en* medelpunkt igen. Den ena lydnadsakten efter den andra fogar sig till ett liv, växande i styrka och klarhet. Orsaken till klyvningens tragik har upphävts.

Att lyssna till samvetets röst, där vårt väsen möter Guds vilja är vägen till samarbete. Det står att människan, när hon "förvandlas genom sitt sinnes förnyelse kan fatta Guds vilja." Om vi ger ledarskapet åt livets högsta auktoritet är det betryggat. Det leds då in i det betydelsefullaste, som kan ske med oss. Denna ledning styr våra känslor, vårt förstånd, våra motiv- och ger den rätta inställningen till våra beslut. Vi kan inte personligen få eller ge ett mer avgörande svar till tidens ångest, apati, desperation och kaos än själva sättet att leva på — under fortlöpande ledning. Det är ett osvikligt och därför också pålitligt budskap om vad redbar och ärlig kristendom är: den försonade människan i sin nollpunkt under samarbete med den Allsmäktige för hans sak. Det är att få uppleva livets högsta verklighet.

Även de minsta ting får betydelse i sammanhanget och befordrar utvecklingen. Med detta följer en stegrad livskänsla, glädje och tacksamhet. Livet blommar — också under dess svårigheter.

Stilla stunden

*Fixera
lyssnandet*

Vi behöver detta revolutionerade lyssnande och denna vis- sa rådgivning för att veta genom vilka dörrar vi skall gå och vilka vi skall undvika. Likasom vi skriver ned annat som vi skall minnas, gör vi det känsligast just då Guds tankar kommer till oss i stillheten eller när helst vi förnimmer att han vill oss något. Papperet är en praktisk upplagsplats, sinnet en mottagningsantenn, som inte må belastas med dubbla uppgifter. Efteråt kan vi lättare granska vad som är våra egna tankar och vilka som vi förstår eller åtminstone tror vara Guds. Vi har en hjälp i att ställa dem inför "absoluten" som avspeglar Guds väsen. Vi kan också rådgöra med någon vän, som är van att i allt rådfråga den inre rösten. På det sättet växer vi i klarhet. Det kan fordras mod att göra upp med det rösten pekar på. Men det är väl inte rådligt att *inte lyda*- med tanke på följderna.

*Det absoluta
gäller viljan*

Tvivlar vi på möjligheten att kunna uppfylla absoluten, måste vi göra klart för oss att det gället vår *vilja* att utan reservationer öppna vårt hjärtas innersta för Den Absolute, den levande sanningen i Kristus, som visar genom vilka uppgörelser vi skall kunna bli fria. Det kan finnas sådant som vi av stolthet, skamkänsla eller av rädsla för följderna aldrig vågat knysta om för någon eller göra upp med. Men när vi i Guds namn gör det han manar oss till- jublar vi över att det avgörande skett med oss. Plötsligt har något helt revolutionerande hänt. Vårt mod och vår kraft har vuxit. Och vår tro.

Det kan hända att vi inte får allting klart för dagen i vår stilla stund. Men det väsentligaste händer: vi får ett "skärpt

andligt väderkorn" för allt som sker omkring oss och får oss att lättare inställa oss riktigt och konstruktivt till allt.

Vi har kanske varit vana att be till Gud. Men har vi sökt lyssna till vad Gud svarat? Det är inte samarbete att blott be, men inte lyssna till svaret. Det är säkert inte meningen att be Gud välsigna *våra* förehavanden och planer *för* honom, utan att fråga efter *hans* vilja och plan och göra just den. Då blir välsignelsen *följden*.

Bibels ord är mänsklighetens främsta dokument över hur detta samarbete med Gud utgestaltat historien. Den visar skillnaden mellan lydnadens och olydnadens vägar. I den belysningen ser vi bäst vår egen tids problem och vårt behov av inre klarhet. Vi må tänka på att vi genom teknikkens utveckling kan nå andra himlakroppar ute i rymden, men inte kan klara upp de fundamentala förhållandena i vår samlevnad, eller bygga den gemenskap, på vilken den djupast vilar.

Ingen kan förlåta sig själv. Ingen kan försona sig själv. Ingen kan heller förändra den mänskliga naturen utan att någonting utifrån ingriper och förvandlar sinnet. Jämför ett citat av den tidigare nämnda rymdforskaren Block: "Det är denna "förlåtelse" och denna "nåd" man upplever som något så fantastiskt att man har svårt att tro att det är sant. Efter vad man funnit hos sig själv skulle man inte längre vara värd Guds förlåtelse och omsorg. Men han tröttnar aldrig."

Sådana erfarenheter siktar in mot den djupaste hemligheten: "Kristi lydnad intill korsets död" Den gäller priset för

*Bibeln, livets
"handbok"*

mänsklighetens återlösning från det som skiljer oss från Gud och människor — synden — följderna av olydnaden.

Synd I liknelsen om den yttersta domen ställs det *uteblivna* fram som den största synden, alltså inte det onda vi gjorde, men det gudsavsedda vi inte gjorde, (den förlorade sonen) det som skulle ske men inte skedde. Det är följderna av att vi inte efterfrågat och gjort Guds vilja. Egenviljan i vårt hjärta, som upprätthåller denna vår trotstillvaro för oss förbi Guds plan. Vi såg att synd i praktiken är vår fiendskap mot oss själv och allt som stör Guds plan med oss — och främst det vi skulle kunna vara för andra. Det vi kallar frihet visar sig just vara sådant som leder oss bort från den frihet vi är avsedda för, den levande sanningens segrande väg.

I stillhet kommer vi att finna vad vi här har att göra upp med. Då fungerar vårt livs "renhållningsverk".

Moral. Många skyr ordet moral, kanske därför att de förbinder det med "moralisering" Men den verkliga betydelsen i dessa sammanhang är att "moral" betyder allt inom mig som samverkar till att jag vill göra Guds vilja. Det är sålunda allt som leder till det Bibeln menar med "lydnad". Det gäller därför en fundamental livsdrift, en strävan till samma lydnad inför skapelsens lagar, som alla dess övriga funktioner är bundna vid. I skenheligt fromleri, utan inre moralisk uppgörelse och förvandling av sinnelaget, ligger ett långt farligare hinder för en radikal andligt och moraliskt kämpande kraft, än i yttre öppet motstånd.

Stilla stunden kan mer än något annat hjälpa mig att se

det som gäller sinnelagets och livets förvandling. De morali-
ska normerna ur Bergspredikan är inga "hårda herrar",
som man måste göra sig sig kvitt för att få leva "fritt". Dessa
"absolut" är tvärtom de högsta livsmöjligheternas vänner
och väktare—på samma sätt som vi söker betrygga hela vårt
sambällsliv genom överenskommelser om alla gemensamma
materiella realvärden. Det går exakt 100 cm i en meter.

Låt oss här ställa frågan om det oförvandlade och det för-
vandlade sida vid sida i belysning av de fyra absoluten: ärlig-
het, renhet, osjälviskhet och kärlek. Det gäller en livsviktig
gränsdragning mellan det som befriar oss och det som bin-
der oss.

Absolut ärlighet:

Jag vill se mig sådan jag är

Öppen om mig själv
Sann i hela mitt väsen

Rättfram och saklig, döljer
inte mina avsikter

Omutbar

Osviklig i givna löften

eller.

Jag vill förbli sådan jag är

Maskerad, sluten
angenäm, insmickrande,
småfuskande, beskäftig

Halvsann, opålitlig,
slingrande

Kan köpas genom fördelar,
Bryter mitt ord om det gag-
nar mig

Villig att vidgå misstag och
fel och rätta till dem

o.s.v.

Absolut renhet:

Ser min kropp som ett Guds
tempel

Avbryter beslutsamt
frestande blickar och tankar
Ser i sexualiteten Guds gåva,
men ledd av honom som i
allt annat

Behärskar mina begär
Säger det jag verkligen tror
kan hjälpa andra

Binder inte andra vid min
person eller mina åsikter

Hyser livsvördnad för män-
niskovärdet

Känner ansvar för det jag
säger till åhörarna

Är uppmärksam på vad
andra säger, *lyssnar* till dem

Anser mig inte för någons
läromästare, men ger min
övertygelse.

o.s.v.

Rädd att bli genomskådad,
söker bevara fasaden, fylld
av människofruktan

Anser mig inte redovisnings-
skyldig inför någon

Låter mig fångas av fantasi-
eggande ord och naketbilder
Dras till sexuell stimulans
och söker utlösning, likgiltig
för följderna

Behärskas av mina begär
Talar illa om andra bakom
deras rygg

Dominerar, härskar, under-
trycker samlivet genom mitt
sätt att reagera

Utnyttjar människor för eg-
na syften

Likgiltig och okänslig för vad
mina ord utlöser

Pratar i ett om mina egna
saker

Vill anses klok och intellek-
tuellt betydelsefull

o.s.v.

Absolut osjälviskhet:

Ger gärna hjälp, är uppmärksam på andras behov
Offrar egen bekvämlighet för att hjälpa andra

Söker andras utvecklingsmöjligheter och uppmuntrar dem

Lever för min nation och dess framtid såsom för min egen

Låter mig ledas av Guds vilja utan att begära att kunna fatta den

Anspråkslös och enkel, sant ödmjuk

Kravlös mot andra — blott krav på mig själv

o.s.v.

Märker inte andra, snål om tid och pengar

Högre levnadsstandard är mitt drivande mål.

Vill visa vad jag duger till — sorgligt självupptagen

Konkurrerar hänsynslöst för min egen nytta och framgång

Leds av min egen vilja och logik, likgiltig för alla andra inflytanden och åsikter.

Medveten om min position och mina företräden

Fylld av krav på andra

o.s.v.

Ablolut kärlek:

Inte sårbar av kritik, överväger tvärtom om den kan hjälpa mig och om den är sann

Kritiskt skarpsinne för att finna rätta skapande lösningar.

Ömtålig, snarstucken, fylld av mitt eget värde

Kritiskt sinne, som ser andras fel, men är likgiltig för deras avhjälpande.

Därav en skarp gräns mellan det onda och det goda i varje människa. Söken hjälpa henne att välja sida.

Sprider hoppfullhet. Bygger enhet och gemenskap.

Känslig för andras lidande
Gör upp min andel i en konflikt även hur liten som helst
Ber uppriktigt om förlåtelse när jag felat

Tacksam över att få leva i förtröstan på Gud
Generös, glad att få ge, lycklig över andras framgång

Kämpar för försoning- kristendomens största världsuppgift som sammanfattar allt i sin skapande kärlek.

Fäster mig vid det positiva och uppbyggande

Tänker i andras behov och uttrycker det i praktisk omsorg om ~~det~~ andra.

Tänker positivt strategiskt på människor och förhållanden som behöver mig

Hatfull och hämndlysten. Förbinder det onda med personer, partier, folk. Anklagande.

Nedåtriktad, missmodig. Passiv sidoåksådare!

Fylld av självmedlidande-
Skyller konfliktens orsak på andra

Långsint, är för stolt att säga förlåt

Är nöjd först då jag "med skäl" kan vara missnöjd
Bitter, missundsam, avundsjuk när andra lyckas

Redo att använda våld och splittra för att få makt

Surmulen, för in en negativ atmosfär

Ger mina åsikter och känslor i stället för praktisk hjälp,

Vill slippa omaket att tänka på andra som inte intresserar mig

Vad vill jag med mitt liv?

Jag vill bli verkligt fri — jag vill vara "fri" att gå min egen viljas väg, som jag gjort hittills.

Vilket namn än denna kamp för utbredning av Jesu Kristi försoning tar sig på olika håll under olika tider- öppet eller fördolt- gäller den människans vilja att fråga efter Guds vilja och samarbeta med honom för dess förverkligande.

*Moralisk
upprustning*

Den siktar till en ny mänsklighetens samlevnad genom ett nytt sinnelag, ett fördjupat inbördes ansvar och en helt ny dimension i tänkande och ansvar för en samfällt kämpande världsfrent med ett avgörande svar till krisen.

År 1921 uppstod "Oxfordgruppen". D:r Frank Buchman var dess initiatör. Mycket livskraftigt grep den också våra nordiska länder. År 1938 började dess världsomspännande arbete kallas "Moralisk upprustning" — enligt dess engelska namn Moral-Re-Armament, förkortat till MRA. Det engelska namnet ger inte översättningarna full rättvisa — det avses alltid en "andlig och moralisk" förändring. Missförstånd uppstår lätt om man tror att det gäller någotslags "moralisering", något som människan själv kan åstadkomma.

Namnbytet år 1938 blev aktuellt för att betona att svaret till ländernas febrila militära upprustning inför andra världskriget måste vara en andlig och moralisk upprustning.

Men svaret måste ges i människor.

Frank Buchman hade personligen en djupt genomgripande erfarenhet av korset. Han visste vad en verklig "förvandling" innebar. Kampens följd och segrans pris var det egna korset.

Han skapade småningom en kämpande skara med utbredning över hela världen. Hans syn var att endast ett helhjärtat och radikalt engagemang i denna kamp kunde betyda ett tillräckligt realistiskt uppträdande inför världsmaterialismen och dess maktsträvan. Materialismen i alla dess former var MRA:s enda fiende var den än förekom. Denna opolitiska ideologi uteslöt ingen. Det var dess universalitet.

År 1946 ombads Frank Buchman definiera sin ideologiska syn på MRA. Han svarade lakoniskt, men alltomfattande: "Moralisk upprustnings ideologi är *Jesu Kristi evangelium i dess helhet.*" MRA gällde *förverkligandet.*

Han ville därför ställa människan inför Bergspredikans ovannämnda absolut: ärlighet, renhet, osjälviskhet och kärlek och därjämte Guds ledning. "När människan lyssnar talar Gud — när människan lyder handlar Gud" var hans egen erfarenhet. Och hans appell till alla.

Moralisk upprustning vill således inte vara någon ny organisation. Den har inga egna separata mål. Det är en målsättning som tvärs genom mänsklighetens alla olikheter och livsvillkor över hjärtats och livets förvandling söker leda människorna in under Guds viljas inflytande och ledning. Endast genom samarbete med honom kan den andliga och moraliska grundförändring nås — den förvandling, som

innebär världens hopp — och räddning — Kristusverkligheten.

Sammanhållningen är den Helige Andes verk. Det gäller det iniversellaste, organismskapande instrument Gud har i sin hand för att ena och leda människorna. Där den Helige Ande genom människornas eget förvällande upphör att verka och Guds röst tystnar, bryter verket samman. Den Helige Ande kan aldrig ägas av något samfund — men vill ena alla genom lydnaden till en kämpande front för en gudsledd värld.

Frank Buchman betraktade sig aldrig som "en ledare för en rörelse". Han svarade kort och nästan kärvt åt var och en som smickrande talade om *hans* verk: "Det är *inte* jag som leder, det är *Kristus!*"

Framtiden? Mänsklighetens öde beror av vad mänsksläktet låter sig gripas av och medverka till. *Det* skall visa vad vi går emot: diktatur och våldslösningar — eller upplösning och kaos genom likgiltig apati, passivitet och åskådarmentalitet — eller, det avgörande: den egna förvandlingen. Kampen för förvandlingens utbredning och samarbetet under Gud för hans värld är det starkaste svaret därför att det samtidigt är svaret till hela världskrisens innersta orsak: gudsfrånvändheten och därmed likgiltigheten för Guds mening med mänsklighetens samlevnad och framtid.